

nevelhetett, majd megköszöni a reményt, a kételyt, a bizalmatlanságot, sőt a kilátástalanságot és a szenvedést, a vereségeket is.

A költemény érdekessé és egyben értékessé teszi az egyszerű szavak, fogalmak és a bonyolult, egyénítő erejű jelzők, metaforák váltakozása: „Köszönöm, Uram, / a lélek katakombáiból / sarjadó hitet. / A szótlanság értelmét. / Az eltévelyült látomásokat. / Az ártatlan szerelmet. / A hamvas mosolyt. / A kőszívű érzéketlenséget. / Az ég szemét. / A ködöt, megbénult táj fölött. / A virágszirmok leheletét. / A látványosságot. / A szépség egyszerűségét. / A madarak zenéjét. / A megismerés örömét. / A kísérletet, / Velem.”

A vers befejezéséhez közeledve a köszönet egyre egyszerűbb, általánosabb, de nélkülözhetetlenebb konkrét és elvont fogalmakra terjed ki: a tiszta levegőre, a búzakenyérre, az intelmekre, a szájalomra, a kegyelemre, majd magára a létre. Végül a költő a hitét és „lobogó katlan lelkét” is megköszöni Istennek.

Összefoglalva tehát: a *Hála* című vers a halálfélelem és az életigenlés ellentétére épül, és nem véletlen, hogy ez utóbbi foglal el aránytalanul nagyobb teret, hiszen a hit, az ima segítségével a költő lelkében az élet szeretete diadalmaskodik.

Beke Sándor

A szeretetnek nincsen temetője

II. János Pál pápa emlékére

Szentatyánk,
cédrusfa koporsódon
az Új Testamentum
lapjait olvassa,
lapozza a szél —
Máté, Márk, Lukács és János
evangéliumát,
hogy felröppentse az örömuzenetet
a világ népeinek,
akár a fehér galambokat
a Szent Péter térre néző
ablakodból.

Szenvedésed óráiban
fáradt szemmel
csüggtünk ablakodon,
s miközben
Érted imádkoztunk,

kisgyerek szólalt meg a téren:
„Ha kialszik
a fény,
meghalt a Szentatya”,
de ablakodból
most is
messiási fény szűrődik ki,
örök fény,
amit senki
nem tud kioltani.
Mert Te tudtad:
a szeretetnek
nincsen temetője,
a szeretet
iránytű nélkül is
megtalálja az utat
a csüggedő emberhez.

Isten igéjét hirdtetted
 hitetlen világunkban,
 s itt a földön
 hitedből új világ született:
 a szeretetet,
 mint aranyport,
 ráhintetted
 a kiszolgáltatott emberekre.

Vallottad,
 hogy Isten az embert
 jónak teremtette,
 s jól tudtad,
 hogy az ember amikor rossz,
 nem tudja, mit cselekszik,
 mert a gonosz
 csupán beléköltözött —
 de lelkében hiába dolgozik,
 hiába munkál.

Az emberi szívben
 rejtőző bűnt
 megvilágítottad,
 s a bűn,
 mint bűnbánó mécses,
 alázatosan égni kezdett
 az istentagadókban.
 Mondtad:
 „Ne féljete!”
 És megfogadtuk,
 Szentatyánk,
 hogy keresztet hordozó
 életünkben
 nem fogunk félni többé
 sem szenvedéstől,
 sem nehézségtől,
 sem rosszakaró gonoszoktól,
 s ha kell,
 Jézusra gondolva
 vállalunk életet és halált.

Azt mondtad:

„Kövessetek!”
 És követtünk Téged,
 mert a szegények
 és betegek
 pásztora voltál,
 háborúk sebeit gyógyítottad,
 s az ellenség kezéből
 sokszor kiragadtad a kardot,
 helyébe
 virágot varázsoltál.

Szentatyám,
 én is ott voltam képzeletben
 a Szent Péter téren,
 egyszerű zarándokként
 összekulcsoltam a kezem,
 együtt könnyeztem
 a tiszta szívű
 lányokkal és fiúkkal,
 s az éretted imádkozó
 földi halandókkal együtt
 arra kértem az Istent,
 ne szólítson magához
 Téged.

Mikor a szél
 becsukta
 a koporsódon pihenő
 Új Testamentumot,
 fölsírt a lelkem:
 „Köszönjük Őt néked,
 Lengyelország!”

Isten
 megáldotta munkádat,
 Karol Wojtyła,
 — a Szentlélek akaratából
 II. János Pál —,
 szelíd arcod
 szép emléke
 maradjon meg nekünk,
 lengyel szíved,

melyet az emberiségért áldoztál,
 fényeskedjék
 az angyalok birodalmában,
 s a csillag,
 mely lelkedből születik,
 ragyogjon
 holnap is felettünk!
 Ragyogjon fényesen,
 hogy ne szomorkodjunk többé,

és örvendezzünk
 és derűsek maradjunk
 a közös hitben,
 Jézus Krisztus
 megtartó erejében —
 mindörökké!

Ámen.

* * *

A II. János Pál halálakor írott mű a szó nemes értelmében vett alkalmi vers. A költő emléket állít a világtörténelem egyik elismerten legnagyobb pápájának, a lengyel származású Karol Wojtylának, aki II. János Pál néven tevékenykedett, és akit sok millió hívő (és nem hívő) becsült, szeretett.

A költemény igazi „versima”, a költő előbb a Szentatya életéért, majd lelki üdvéért könyörög Istennek (bár ez utóbbihoz nem férhet kétség).

A bevezető részben a pápa halálát tudató, három „jeladásról” szól: a Szentatya ablakában kialvó fényről, az ablakból felröpített galambokról, valamint (s ez utóbbi a véletlen művének tűnik) — a szél „beavatkozásáról”, amint lobogtatja a koporsón fekvő Új Testamentumot.

A költemény további részeiben a szerző a Szentatya érdemeit méltatja. Hiába aludt ki a fény, helyébe örök fény költözik oda, melyet a szeretet táplál. Ez a szeretet a pápa hitéből született, és az emberek felé áradt, valóságos csodákat mívelve: segített megszabadulni a bűntől, még az istentagadókat is megtérítette, hozzájárult ahhoz, hogy az emberek megszabaduljanak a félelemtől, elviseljék a szenvedést, az életet és a halált. A szegények és a betegek pásztora volt, sőt még elmúlt háborúk sebeit is képes volt begyógyítani.

A továbbiakban az általános mondanivaló személyessé válik: a költő, aki képzeletben ott volt a Szent Péter téren, saját érzelmeiről vall: „Szentatyám, / én is ott voltam képzeletben / a Szent Péter téren, / egyszerű zarándokként / összekulcsoltam a kezem, / együtt könnyeztem / a tiszta szívű lányokkal és fiúkkal, / s az éretted imádkozó / földi halandókkal együtt / arra kértem az Istent, / ne szólítson magához / Téged.”

„Imájának” végén megjelenik a Szentatya eredeti neve, és a „Szentlélek akaratából” nyert másik neve, és az az óhaj, hogy emléke örökké éljen híveinek szívében. Szép költői képpel fejezi ki ezt a biztos tényként elfogadott hitét: II. János Pál lelke csillaggá válva fog örökké fényleni az égen. A költemény — mivel igazi versima — az Amen szóval zárul.

Brauch Magda

Beke Sándor: Tekintetemmel megfésüllek

Versek

Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2012

Nem véletlen, hogy Beke Sándor legújabb verseskötetének ismét a Hargita a „főszereplője” (*Tekintetemmel megfésüllek*. Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2012). A két ciklusból álló kötet első része (A lantot mítosz pengeti) a megszokott, bőbeszédű szabadvers formában íródott. *A csend hídján* című második ciklus 16 rövid, tömör, többnyire képvess formában alkotott költeményt tartalmaz.

A Hargitáról szóló költemények minden vonatkozásban, minden oldaláról bemutatják ezt a tájegységet. A versek egyszerre lényegre törők, realiztikusak és elbűvölően romantikusak. Beke Sándor úgy szereti ezt a hegyvidéket, mint Petőfi az alföldet: télen-nyáron egyformán.

Kötetindító poémájában (*Elégia a Hargitához*) a táj részletező bemutatása előtt kifejezi az iránta érzett bőségesen áradó szeretetét, a szülőföldhöz való feltétlen ragaszkodását, mely már-már a szerelmi vallomás hőfokával vetekszik: „mintha nem is ismernék/ más tájat s más világot, / mintha szikár ormodnak / testvére lennék, / gyermeki ámulattal / látogatóban / úgy megyek föl / hozzád vasárnap.”

A téli Hargita és a *Decemberi fenyő* című költemények 2010 telén keletkeztek, így a hegységnek egy másik arcát mutatják be: télen mesebeli tájjá válik a megismerésített „Szent Hegy”, melynek a hólepel betakarja testét és melegíti szívet. A költő ismételten „szerelmet vall” a hegységnek:

„ December van,
Belepett a hó.
Tekintetemmel megfésüllek,
s hogy ne fázzál
— új évszakot sürgetve —,
képzeletemben lerázom
rólad a fehér ruhát (...)”

(*Decemberi fenyő*)

Két istenes versével ismét bebizonyítja, hogy — olykor vívódó, kételyektől gyötört ember léte — egyedül Istenben talál vigaszt, nyugvást: „ a hétköznapi gyarlóságok / ingoványában / nem hagy elveszni. / Magához ölel, / s fölemel az
